

accace

www.accace.cz

czechrepublic@accace.com

Jak na testování zaměstnanců krok za krokem

JAK NA TESTOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ KROK ZA KROKEM

Od 3. března 2021 jsou zaměstnavatelé nuceni řešit plošné testování zaměstnanců na Covid-19 bez zdravotníků, tzv. samotestování.

Jelikož jde o naprostou novinku, se kterou se zaměstnavatelé dosud nesečkali, připravili jsme v otázkách a odpovědích praktický návod, jak postupovat.

1. Kdo musí testovat?

Povinnost testovat se vztahuje jen na zaměstnavatele zaměstnávající **alespoň 50 zaměstnanců**, a to následovně:

- **1. vlna:** Zaměstnavatelé v ČR mající **250+ zaměstnanců**
- **2. vlna:** Zaměstnavatelé v ČR mající **50–249 zaměstnanců**

Zaměstnavatelům zaměstnávajícím méně než 50 zaměstnanců povinnost zaměstnance testovat nevzniká, avšak dobrovolné testování je jim doporučeno. Náklady takového testování by však zřejmě nesli v plném rozsahu sami. Možným řešením je tak pouze domluvit se se zaměstnanci na pravidelných antigenních testech v příslušných oficiálních testovacích místech.

2. Od kdy musí zaměstnavatelé testovat?

Jsou stanovena **dvě data, kdy nejpozději musí zaměstnavatelé zajistit možnost testování na pracovišti**, přičemž nejprve vzniká tato povinnost zaměstnavatelům s velkým počtem zaměstnanců (tj. 250 a více), a následně pak i zaměstnavatelům menším.

- **1. vlna** – Zaměstnavatelé v ČR mající **250+ zaměstnanců** musí:
 - Nejpozději od 3. 3. 2021 zajistit testy pro zaměstnance;
 - Nejpozději do **5. 3. vyzvat zaměstnance**, aby se nechali otestovat;
 - **K 12. 3. musí mít zaměstnance, kteří jsou přítomni na pracoviště zaměstnavatele, poprvé otestované**; od tohoto data nesmí umožnit vstup na pracoviště zaměstnancům neotestovaným;
 - Následně musí zajistit **testování každých 7 dní**.

- **2. vlna** – Zaměstnavatelé v ČR mající **50–249 zaměstnanců** musí:
 - Nejpozději od 5. 3. zajistit testy pro zaměstnance;
 - Nejpozději do **8. 3. vyzvat zaměstnance**, aby se nechali otestovat;
 - **K 15. 3. musí mít zaměstnance, kteří jsou přítomni na pracoviště zaměstnavatele, poprvé otestované**; od tohoto data nesmí umožnit vstup na pracoviště zaměstnancům neotestovaným;
 - Následně musí zajistit **testování každých 7 dní**.

(!) Pozor: Do celkového počtu zaměstnanců se s ohledem na smysl a účel právní úpravy (jímž ochrana v případě zvýšené koncentrace zaměstnanců na pracovišti) počítají jak zaměstnanci v pracovním poměru, tak i zaměstnanci vykonávající práci mimo pracovní poměr, tj. na základě DPČ či DPP. Jelikož nejsou stanoveny žádné výjimky pro zaměstnance dlouhodobě práci nevykonávající, doporučujeme s ohledem na obvykle formalistický přístup kontrolních orgánů do souhrnného počtu zaměstnanců počítat např. i zaměstnankyně na mateřské či rodičovské dovolené, v dlouhodobé pracovní neschopnosti atp. Celkový počet zaměstnanců je posuzován souhrnně na zaměstnavatele, nelze argumentovat nedosažením limitu u jednotlivých regionálních poboček.

(!) Pozor: Objevují se rovněž informace, že testy provedené v rámci samotestování u zaměstnavatele mají platnost pouze 3 dny. Nicméně opatření Ministerstva zdravotnictví vychází z toho, že testovat není třeba zaměstnance, který byl v uplynulých 7 dnech negativně testován kteroukoli schválenou formou testů (vč. samotestování). Dle našeho názoru lze z tohoto dovodit, že testy platí 7 dní a není nutné zaměstnance testovat častěji či mu od 4. dne do dalšího testu neumožnit přístup na pracoviště.

3. Musím testovat všechny zaměstnance nebo existují výjimky?

Zaměstnavatel musí v zásadě **testovat všechny zaměstnance**, a to jak v pracovním poměru, tak i zaměstnance zaměstnané mimo pracovní poměr (DPP a DPČ).

Existují však následující výjimky z povinnosti testování:

- zaměstnanec **pracuje trvale/dlouhodobě z domova** (tzv. home-office);
- zaměstnanec **prodělal laboratorně potvrzené onemocnění** COVID-19, za splnění všech následujících podmínek:
 - onemocnění bylo proděláno v době předcházejících **3 měsíců** (zde si zaměstnavatel musí vyžádat od zaměstnance příslušné potvrzení a jeho kopii si uložit – zpracování osobních údajů je v tomto případě založeno na zákonné povinnosti zaměstnavatele);
 - **uplynula doba izolace**;
 - nejeví **žádné příznaky** onemocnění COVID-19;
 - od **prvního pozitivního** RT-PCR testu nebo POC antigenního testu neuplynulo více než **90 dní**.

Otázkou je, jak má být prokazována či ověřována podmínka **chybějících příznaků onemocnění** COVID-19. Z opatrnosti bychom doporučovali nechat zaměstnance podepsat prohlášení, že nejeví žádné příznaky nemoci, jehož součástí bude závazek zaměstnance v případě výskytu jakýchkoli příznaků zaměstnavatele nejprve telefonicky informovat a dohodnout se s ním na dalším postupu. Jakkoli zjevně není možné po zaměstnavateli požadovat, aby při vstupu na pracoviště podrobil zaměstnance kompletní zdravotní prohlídce, dáváme ke zvážení měření teploty při vstupu na pracoviště, která je typickým příznakem nemoci a její kontrola je v současnosti i běžnou praxí při návštěvě zdravotních a obdobných zařízení.

- zaměstnanec **podstoupil v posledních 7 dnech některý z níže uvedených testů** a jeho výsledek je **negativní**:
 - RT-PCR test na přítomnost viru SARS-CoV-2;

- POC antigenní test na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 nebo
- samotestování u zaměstnavatele (či za shodných podmínek v domácím prostředí).

(!) Pozor: Zaměstnavatel by měl informovat zaměstnance, že **pokud vykazuje příznaky onemocnění, nemá provádět samotest** (ani na pracovišti, ani v domácím prostředí), ale má postupovat dle standardního návodu pro potencionálně nakažené pacienty, který je k nalezení [ZDE](#).

4. Je nutné, aby testy prováděl zaměstnavatel?

Zaměstnavatel nemusí testy nutně provádět sám, resp. prostřednictvím svých pověřených zaměstnanců, ale přípustné je rovněž:

- testování prostřednictvím **poskytovatele pracovnělékařských služeb:**
 - pokud tento nesídlí přímo v areálu podniku zaměstnavatele, musí poskytovatel nejprve požádat příslušný krajský úřad o vydání povolení k poskytování zdravotních služeb mimo zdravotnické zařízení;
 - je-li smluvním poskytovatelem zdravotní pojišťovny (zdravotních pojišťoven), může vykazovat příslušný výkon zdravotní pojišťovně automaticky a bude mu uhrazen (tj. odpadají náklady zaměstnavatele a jejich vykazování vůči zdravotní pojišťovně).
- testování prostřednictvím **zdravotního zařízení:**
 - je avizováno, že základní formou testů stále zůstává testování v odborných k tomu určených zdravotních (testovacích) zařízeních;
 - zaměstnavatel může zorganizovat testování zaměstnanců přímo u poskytovatele zdravotních služeb, který působí v blízkosti jeho podniku či v blízkosti bydliště zaměstnance;
 - náklady si opět uplatňuje vůči zdravotní pojišťovně přímo dané zařízení, což snižuje administrativní zátěž zaměstnavatele;
 - některá zdravotnická zařízení přišla pohotově s nabídkou **odborného skupinového testování** v provozovně zaměstnavatele.
- testování samotným **zaměstnancem** v domácím prostředí:
 - vhodné především u zaměstnanců, kteří vykonávají práci trvale mimo provozovnu zaměstnavatele (např. objíždějí zákazníky);
 - případně zaměstnanec může provést test doma před odchodem na pracoviště;
 - zde je třeba ohlídat, aby byl dodržen předepsaný postup (dle návodu použitého testu), včetně zaznamenání výsledku testu;
 - test má platnost shodnou jako testy prováděné zaměstnavatelem na pracovišti.

5. Jaké testy použít k testování zaměstnanců?

Zaměstnavatel si musí ohlídat, aby jím zajištěné testy byly získány od subjektu, který je držitelem **výjimky pro antigenní testy prováděné laickou osobou** – seznam těchto držitelů a jejich testů je k nalezení [ZDE](#) a je průběžně aktualizován. Jedná se o různé druhy testů, a to jak ze slin, tak z výtěru z nosu či z ústní dutiny, žádný z nich není preferován.

Neschválené testy by mohly znamenat jak nesplnění povinnosti zaměstnavatele otestovat zaměstnance, tak i neproplacení ceny testů ze strany zdravotní pojišťovny (příp. vznik povinnosti proplacené náklady vrátit).

Testy od schválených držitelů je pak možno pořídit v rámci standardní distribuční sítě, tedy především přímo od distributora (což je nejvýhodnější způsob při velkoobjemových objednávkách), případně v lékárnách.

Všechny testy by měly být opatřeny návodem v českém jazyce.

(!) Pozor: Zaměstnavatelům se doporučuje uchovat fakturu za zakoupené testy – tato může být v budoucnosti předmětem kontroly ze strany zdravotní pojišťovny.

6. Kde zaměstnance testovat a jak mám postupovat?

Před zahájením samotného testování by měl zaměstnavatel podniknout následující kroky:

- Zaměstnavatel vyčlení **vhodný prostor k testování na pracovišti** – málo využívaná či jiná vhodná místnost, kde nedochází ke koncentraci zaměstnanců; prostor by měl být pochopitelně pravidelně řádně dezinfikován;

- Zaměstnavatel **seznámí s příbalovou informací a návodem k použití testů** všechny zaměstnance, kteří budou testy používat (tj. jak zaměstnance, kteří budou „asistovat“ při provádění testů na pracovišti („**pověřený zaměstnanec**“), tak zaměstnance, kteří si budou provádět testy doma);
- **Zaměstnavatel vybaví pověřené zaměstnance ochrannými pomůckami** (respirátor FFP2, ochranné brýle, ochranné rukavice);
- Pověřený zaměstnanec **zaznamená výsledek do Přehledu o provedených testech** (ke stažení [ZDE](#)) – mezi evidované údaje patří mj. specifikace zdravotní pojišťovny zaměstnance a rovněž jeho číslo pojištění u této pojišťovny (obvykle r.č. bez lomítka).

(!) Pozor: Zdravotní pojišťovny připravují elektronické vykazování provedených testů, které zveřejní na svých stránkách. Vůči pojišťovnám se bude první vyúčtování provádět v dubnu (zpětně za březnové testování).

7. Jak zacházet s výsledky testu?

Pro další postup zaměstnavatele je samozřejmě zásadní výsledek testu:

a. Negativní

- Zaměstnanec může pokračovat v práci při dodržování stanovených opatření na pracovišti.

b. Pozitivní

- V případě pozitivního výsledku musí zaměstnavatel či zaměstnanec bezodkladně **kontaktovat**:
 - poskytovatele pracovnělékařských služeb nebo registrujícího praktického lékaře;
 - pokud takového lékaře zaměstnanec nemá, pak krajskou hygienickou stanici/hygienickou stanici hlavního města Prahy;
- Lékař či příslušný orgán rozhodne o konfirmačním testu prostřednictvím RT-PCR testu a vystaví žádanku v ISIN – **zaměstnanec je povinen se konfirmačnímu testu podrobit**, přičemž náklady tohoto testu si uplatňuje vůči zdravotní pojišťovně již přímo zdravotnické zařízení;
- Zaměstnanec by měl omezit nákazu dalších osob, tedy **ihned opustit pracoviště** (v případě, že test prováděl doma, nesmí na pracoviště přijít) a **izolovat se**;
- Pokud je pozitivní výsledek zjištěn **zaměstnancem při sebetestování** v domácím prostředí, musí o tom informovat zaměstnavatele a dále postupovat dle pokynů výše.

8. Co s materiálem získaným/použitým v průběhu testu

Je třeba mít na paměti, že se jedná o potenciálně nebezpečný odpad, zaměstnavatel by tedy měl dle doporučení Ministerstva životního prostředí:

- Vložit všechny použité testovací sady do **černého plastového pytle s tloušťkou alespoň 0,2 mm** (v případě tenčího materiálu použít pytle dva – jeden vložit do druhého);
- Po **naplnění** nebo **nejpozději do 24 hodin** od prvního použití pytel zavázat a vnější povrch ošetřit dezinfekčním prostředkem;
- Pytel vyhodit do běžné nádoby na směsný komunální odpad – pytle **s použitými testy neodkládat vedle popelnic!**
- Osoba manipulující s tímto odpadem si poté vždy důkladně umyje ruce mýdlem a teplou vodou nebo použije dezinfekci na ruce.

9. Příspěvek zdravotní pojišťovny

Jelikož je zřejmé, že testování bude pro zaměstnavatele spojeno s nemalými finančními náklady, je počítáno s příspěvkem od zdravotních pojišťoven:

- Ve výši 60 Kč na maximálně 4 testy měsíčně na jednoho zaměstnance, **tedy celkem 240 Kč za měsíc na jednoho zaměstnance**; je zřejmé, že tyto náhrady ve většině případů nemohou pokrýt skutečné náklady zaměstnavatele spojené s případným nákupem antigenních testů;
- Náhrada nákladů by se měla vztahovat rovněž na tzv. dohodáře, avšak pouze na ty, kteří podléhají odvodům na nemocenské pojištění;
- Výkaz vůči zdravotní pojišťovně s počty provedených testů se bude zasílat **elektronicky 1x měsíčně** prostřednictvím příslušného formuláře (každá pojišťovna by měla zveřejnit na svých stránkách elektronický formulář pro tyto účely);
- Příspěvek bude vyplácen **zpětně**;
- První vyúčtování proběhne po **skončení měsíce března**.

Chce-li zaměstnavatel testovat **zaměstnance častěji, jde zbylá část na jeho náklady**.

10. Co když se zaměstnanec odmítne testu zúčastnit?

Zaměstnavatel nesmí od stanoveného data dle příslušného opatření umožnit vstup na pracoviště zaměstnancům bez provedení testu, přičemž je současně stanovena povinnost zaměstnanců se potřebnému testu podrobit (s výjimkami popsány výše).

Z pohledu pracovněprávních předpisů se v případě, že zaměstnanec odmítne absolvovat předepsané testování, **bude jednat o překážku v práci na straně zaměstnance**. Jelikož nejde o žádnou překážku, s níž právní předpisy spojují nárok na náhradu mzdy, bude se jednat o překážku v práci **bez náhrady mzdy, tj. neplacenou**.

S ohledem na veškeré okolnosti se domníváme, že je možné připustit, že se v případě neexistence závažných důvodů pro odmítnutí na straně zaměstnance může jednat o **porušení pracovněprávní povinnosti zaměstnance**, které může být po výtce obsahující výzvu k nápravě a po marném uplynutí přiměřené lhůty spojeno s ukončením pracovního poměru zaměstnance.

11. Co když zaměstnavatel poruší povinnost zaměstnance testovat?

Příslušné orgány již avizovaly, že budou plnění povinnosti zaměstnavatele kontrolovat. Primárně příslušnými orgány pro kontrolu jsou krajské hygienické stanice, nicméně s ohledem na kapacity je zvažováno rovněž zapojení Inspektorátů práce. Případné postihy by tak mohly být opřeny jak o zákon o ochraně veřejného zdraví, tak i příslušná ustanovení o BOZP dle zákona o inspekci práce. Avizována byla hrozba pokutou až 500 000 Kč.

Zaměstnavatelům tedy doporučujeme vést řádnou evidenci o probíhajícím testování (zejména prostřednictvím Přehledu o provedených testech (viz bod 6 výše) a rovněž vyžadovat a pečlivě uchovat dokumenty o případném testování zaměstnanců jinými subjekty či o prodělaném onemocnění (viz body 3 a 4 výše).

Zdroje:

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví č. j.: MZDR 47828/2020-16/MIN/KAN

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví č. j.: MZDR 47828/2020-15/MIN/KAN

<https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/informace-o-koronavirus/pruvodce-testovanim-ve-firmach--259808/>

<https://koronavirus.mzcr.cz/informace-k-moznostem-testovani-zamestnancu-spolecnosti-sidlicich-v-cr-na-pritomnost-onemocneni-covid-19-prostrednictvim-poc-antigennich-testu-hrazenych-z-verejneho-zdravotniho-pojisteni/>

<https://www.businessinfo.cz/clanky/testovani-ve-firmach-bude-povinne-od-stredy-3-brezna/>

Upozornění

Vezměte prosím na vědomí, že současné vydání tohoto přehledu bylo připraveno pro obecnou orientaci v dané problematice a nenahrazuje vlastní odborné poradenství poskytnuté ve vztahu ke konkrétní situaci. Z důvodu průběžných změn v legislativní oblasti mohou být některé informace po zveřejnění v e-booku předmětem dalšího vývoje a změn. Za tyto změny nenese společnost Accace odpovědnost a nezodpovídá tedy ani za možné vzniklé škody a možná rizika vyvolaná změnou stávající legislativy.

O ACCACE

Společnost Accace byla založena v roce 2006 v Bratislavě a hned o rok později vznikla kancelář v Praze, následována pobočkami v Brně a Ostravě. Od té doby jsme si na českém trhu vybudovali pozici významného poskytovatele poradenských a BPO služeb. Zaměstnáváme téměř 270 profesionálů a staráme se o více než 500 klientů různých velikostí, od lokálních podniků až po velké mezinárodní korporace. V rámci skupiny Accace máme již přes 600 odborníků, kteří poskytují komplexní služby více než 2 000 zákazníkům.

Celosvětově působí Accace pod značkou Accace Circle, což je obchodní uskupení profesionálních poradců a poskytovatelů BPO služeb. Spojuje nás zápal pro věc a důraz na špičkovou kvalitu poskytovaných služeb. Globální zastoupení máme téměř ve 40 zemích a sdružujeme přes 2 000 profesionálů. Naše klientela čítá více než 10 000 zákazníků z různých oborů, převážně středně velkých firem a mezinárodních společností z žebříčku Fortune 500. Měsíčně zpracováváme zhruba 170 000 výplatních pásek.

RÁDI VÁM POMŮŽEME!

E-mail: czechrepublic@accace.com

Tel.: (+420) 222 753 480

[Napište nám](#) | [Chci dostávat novinky!](#)

VÍCE O NÁS:

www.accace.cz | www.circle.accace.com

..:accace